

Sygn. akt II AKo 74/24

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2024 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA – Anna Zdziarska

po rozpoznaniu w sprawie **o odszkodowanie i zadośćuczynienie**

z wniosku Zbigniewa Saraty

wniosku **SSA Katarzyny Capałowskiej** o wyłączenie od udziału w sprawie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanawia:

wyłączyć od udziału w sprawie sygn. akt II AKa 497/22 Sędziego Sądu Apelacyjnego Katarzynę Capałowską.

UZASADNIENIE

Sędzia Katarzyna Capałowska – odwołując się do złożonego przez siebie oświadczenia z dnia 15 stycznia 2024 r. o powstrzymaniu się od orzekania do czasu przyjęcia zapowiadanych uregulowań prawnych wobec osób powołanych na stanowiska sędziowskie z udziałem KRS ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. oraz potrzeby wykonania wyroku pilotażowego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce o sygnaturze 50849/21 w formie indywidualnej – w dniu 27 lutego 2024 r. złożyła wniosek o wyłączenie od rozpoznania sprawy o sygn. akt II AKa 497/22.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Pani sędzia Katarzyna Capałowska została powołana na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w oparciu o rekomendacje KRS w kształcie nadanym ustawą z dnia 8

grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o KRS i niektórych innych ustaw. Tym samym sędzia została powołana na stanowisko w sądzie wyższej instancji w procedurze uznanej za wadliwą, m. in. w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/20, a także w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 oraz szeregu judykatów Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, m.in. w wyrokach TSUE: z 19 listopada 2019 r. wydanym w połączonych sprawach C 585/18, 624/18 i C 625/18; z 2 marca 2021 r., C 824/18; z 15 lipca 2021 r., C-791/19; z 6 października 2021 r. C 487/19; z 16 listopada 2021 r. C-748/19 do C-754/19 oraz w wyrokach ETPC z 22 lipca 2021 r., skarga nr 43447/19 *Reczkowicz przeciwko Polsce*; z 8 listopada 2021 r., skargi nr 49868/19 i 57511/19 *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*; z 3 lutego 2022 r., skarga nr 1469/22 *Advance Pharma przeciwko Polsce*; z 15 marca 2022 r. skarga nr 4352/18 *Grzęda przeciwko Polsce*, wyrok z 6 października 2022 r. skarga nr 35599/20 *Juszczyszyn p-ko Polsce*.

W wyroku pilotażowym w sprawie *Wałęsa przeciwko Polsce* Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podzielił opinię wyrażoną w uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20) i stwierdził, że wadliwa procedura powoływania sędziów z udziałem KRS, ustanowiona na mocy ustawy zmieniającej z 2017 roku, która w sposób naturalny i ciągły wpływa na niezależność tak powołanych sędziów wywołuje zróżnicowane skutki w zależności od rodzaju sądu i jego pozycji w sądownictwie. W ocenie Sądu Najwyższego wady te w najbardziej niekorzystny sposób wpływają na powoływanie do Sądu Najwyższego (§ 324 pkt a wyroku pilotażowego). Trybunał w tymże wyroku w pełni podzielił i poparł wskazówki dotyczące środków ogólnych udzielonych Polsce przez Komitet Ministrów w decyzji przyjętej na jego 1468 posiedzeniu w dniach 5–7

czerwca 2023 r., w której nawoływał między innymi do szybkiego opracowania środków mających na celu (i) przywrócenie niezależności KRS poprzez wprowadzenie przepisów gwarantujących polskiemu sądownictwu prawo do wyboru sędziów członków KRS; (ii) zajęcia się statusem wszystkich sędziów powołanych w ramach wadliwego postępowania z udziałem KRS utworzonego na mocy ustawy zmieniającej z 2017 roku oraz orzeczeń wydanych przy ich udziale (§ 329). Trybunał stwierdził również, że do pozwanego Państwa należeć będzie wyciągnięcie niezbędnych wniosków z tego wyroku i podjęcie stosownych środków ogólnych, (...) w celu rozwiązania sporu problemów systemowych leżących u podstaw naruszeń stwierdzonych przez Trybunał (...) aby zapobiec podobnym naruszeniom w przyszłości (§ 332 wyroku pilotażowego).

Wyroki stwierdzające naruszenie Konwencji są wiążące względem państw, wobec których je wydano, a obowiązek ich wykonania dotyczy wszystkich władz. Trybunał zobowiązał państwo polskie, by w celu położenia kresu systemowym naruszeniom art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, pozwane Państwo podjęło odpowiednie środki legislacyjne i inne, aby zapewnić zgodność swojego krajowego porządku prawnego z wymogami „niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego na mocy ustawy” oraz zasady pewności prawa gwarantowanej przez ten przepis (pkt 7 sentencji wyroku).

Wykonanie wyroku ETPC wymaga tym samym przyjęcia nie tylko środków ogólnych, szczególnie zmian w ustawodawstwie ale także, jeżeli zachodzi taka potrzeba, przyjęcia środków indywidualnych. To na władzy sądowniczej ciąży szczególny obowiązek (nie tylko uprawnienie) jego wykonania, gdyż stwierdzona wada systemowa dotyczy wymiaru sprawiedliwości – skoro stwierdzona wada systemowa w zakresie osób powołanych do Sądu Najwyższego i sądów powszechnych w ramach

wadliwego postępowania z udziałem KRS utworzonego na mocy ustawy zmieniającej z 2017 r. oraz orzeczeń wydanych przy ich udziale dotychczas nie została usunięta.

Wprawdzie nie upłynął jeszcze czas na wykonanie zobowiązania przez Polskę, to stwierdzić należy, iż żaden sędzia nie powinien być postawiony w konieczności stanięcia w konflikcie wartości i być niejako zmuszany do orzekania w sytuacji, gdy w jego opinii, jego udział w składzie sądu może narazić Polskę na postępowanie mające na celu stwierdzenie naruszenia praw Konwencji i konsekwencje nie wykonania wyroku pilotażowego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 23 listopada 2023 roku w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce (50849/21).

Nie ulega wątpliwości, że instytucja wyłączenia sędziego ma za zadanie zagwarantować, aby w odbiorze zewnętrznym nie powstało przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd w sposób obiektywny i bezstronny.

Jednocześnie wskazać należy, że kierując się kryteriami określonymi w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020r. BSA I-4110-1/20, a także w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022r. I KZP 2/22, jak też mając na uwadze wynik testu przeprowadzonego przez Sąd Najwyższy w sprawach o sygnaturach II KK 83/22 oraz II KK 553/22, Sąd Apelacyjny orzekający w niniejszej sprawie nie dysponuje z urzędu, ani też w ramach faktów powszechnie znanych wiedzą o żadnych okolicznościach, które mogłyby spowodować, że wydane w składzie z udziałem SSA Katarzyny Capałowskiej *in concreto* orzeczenie dotknięte będzie bezwzględną przyczyną odwoławczą o jakiej mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

